

**Załącznik nr 1
do uchwały Nr XVI.231.2016
Rady Miasta Wojkowice
z dnia 29 lutego 2016r.**

**Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wojkowice
na rok 2016**

Podstawa prawna:

1. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (t. j. Dz. U. z 2015r., poz. 1286);
2. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (t. j. Dz. U. z 2012r., poz. 124 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015r. poz. 1390);
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015r., poz. 163 z późn. zm.);
5. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015r. poz. 332 z późn. zm.);
6. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2016.

I. Informacje ogólne

Realizacja nałożonych na gminę Wojkowice zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom odbywa się na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Adresatami programu są mieszkańcy miasta Wojkowice, w tym m. in. osoby uzależnione i zagrożone patologiami społecznymi wraz ze swoimi rodzinami, placówki oświatowe, instytucje kultury, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe oraz wszyscy, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Niniejszy program jest kontynuacją programów z lat ubiegłych i zawiera wytyczone wcześniej kierunki działań. Program swoim zasięgiem obejmuje grupy ryzyka i osoby uzależnione oraz osoby narażone na uzależnienie.

Podstawowym celem programu i wszystkich podejmowanych działań jest zmniejszenie rozmiarów szkód związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz zapobieganie sytuacjom sprzyjającym używaniu tych substancji.

II. Diagnoza środowiska

1. Bezrobocie:

Stan bezrobocia na dzień 30 października 2014 r.

Łączna liczba bezrobotnych z terenu miasta zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Będzinie wynosiła 427 osób.

Liczba bezrobotnych wynosiła ogółem 427 osób, z czego 234 osoby stanowiły kobiety, w tym:

- do 25 roku życia zarejestrowano 62 osoby, w tym 36 kobiet;
- długotrwale bezrobotnych zarejestrowano – 249 osób w tym 144 kobiety;
- powyżej 50 roku życia – 106 osób, w tym 55 kobiet;

Stan bezrobocia na dzień 30 października 2015r.

Liczba bezrobotnych wynosiła ogółem 374 osoby, z czego 206 osoby, to kobiety, w tym:

- do 25 roku życia zarejestrowano 57 osoby, w tym 29 kobiet;
- powyżej 50 roku życia zarejestrowane były 104 osoby, w tym 54 kobiety;
- długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych było 226 osób, z czego 130 osoby stanowiły kobiety.

Jak wynika z informacji Urzędu Pracy w Będzinie, na przestrzeni dwóch lat bezrobocie w mieście spadło o prawie 14%, co niewątpliwie przekłada się na podniesienie stopy życiowej mieszkańców miasta.

2. Przemoc w rodzinie:

Działania w kierunku przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzone są przez gminę Wojkowice w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2015 - 2020. Na mocy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy, Zarządzeniem Burmistrza Miasta Wojkowice powołany został zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w skład którego wchodzi: sądowy kurator zawodowy, społeczni kuratorzy sądowi, pedagodzy poszczególnych placówek oświatowych z terenu miasta, przedstawiciele policji, przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz przedstawiciel służby zdrowia.

Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadania te są wykonywane w szczególności przez:

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- dokonywanie diagnozy problemu przemocy w rodzinie;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Zespół interdyscyplinarny tworzy grupy robocze, których celem i zadaniem jest rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Z informacji otrzymanych od Kierownika Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz osób doznających przemocy wynika, że w okresie od 1 listopada 2014r. do 30 października 2015r. do Zespołu złożono 11 Niebieskich Kart, z czego 4 sprawy w ciągu roku zostały zamknięte, natomiast 7 prowadzonych jest nadal. Zespół w pełnym składzie odbył cztery posiedzenia. Grupy Robocze Zespołu w okresie roku odbyły 17 spotkań.

W rodzinach, gdzie zastosowano procedurę Niebieskiej Karty funkcjonowało 35 dzieci.

Wszystkie osoby dotknięte przemocą uzyskały pomoc psychologiczną, informację o możliwości korzystania z terapii rodzinnych prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie oraz informację o przysługujących im prawach. Rodziny, gdzie występuje przemoc są pod stałym dozorem Policji oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, funkcjonariusze Policji, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej oraz pedagodzy z placówek oświatowych prowadzonych przez gminę, aby doskonalić swoje umiejętności, cyklicznie biorą udział w szkoleniach i warsztatach z zakresu przemocy

w rodzinie.

3. Alkoholizm:

Alkoholizm to stale postępujące, przewlekłe schorzenie. Powoduje szereg groźnych dla zdrowia i życia powikłań. Choroba alkoholowa jest w rzeczywistości znana ludzkości od tysięcy lat i ma swoje podłoże w czynnikach biologicznych np. genetycznych, psychologicznych, socjalnych oraz środowiskowych.

Gdy pojawiają się charakterystyczne objawy uzależnienia od alkoholu czyli: zwiększa się częstość wypijanego alkoholu, zmienia się cel picia (staje się lekiem na niepowodzenia, frustracje), picie staje się stereotypem (sytuacje związane z piciem dominują życie, narasta niepokój, drażliwość w sytuacji niemożności napicia się), alkohol spożywany jest w sytuacjach niedozwolonych (prowadzenie pojazdów, picie w pracy, w ciąży, itp.), notuje się incydenty upojenia. Picie alkoholu niepokoi i osoby z otoczenia sugerują odstawienie lub ograniczenie picia, picie alkoholu służy leczeniu objawów abstynencyjnych – „picie na klin”, nie pamiętamy sytuacji związanych z piciem (pojawiają się tzw. luki pamięciowe) oznacza to, że picie alkoholu staje się problemem.

Alkoholizm jest w naszym kraju problemem powszechnym. Jest chorobą całej rodziny, a nie tylko jednego z członków. Objawy alkoholizmu jednego z członków rodziny są główną zasadą organizującą i nadającą kształt życiu rodzinnemu.

W ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wojkowice, działania na rzecz zapobiegania alkoholizmowi prowadzi między innymi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2014 roku Gminna Komisja przeprowadziła rozmowy z 52 osobami, motywując je do podjęcia leczenia odwykowego. Rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym udzielono wszechstronnej informacji dotyczącej alkoholizmu oraz możliwości jego leczenia i otrzymania pomocy w specjalistycznych ośrodkach.

Z pomocy punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin działającego w mieście w ramach Gminnego Programu, skorzystało w sumie 47 osób, z czego 6 osób, to pacjenci stali. Wśród wszystkich osób, które zgłosiły się do punktu, 25 to osoby uzależnione, natomiast 22 osoby współuzależnione. Na leczenie odwykowe skierowanych zostało 12 pacjentów.

Osoby nadużywające alkoholu często popadają w konflikt z prawem. Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Wojkowicach w okresie od stycznia do października 2015r:

- odnotowali 16 przypadków kierowania pojazdów przez osoby będące pod wpływem alkoholu;
- doprowadzili do izby wytrzeźwień 39 osób, w tym jedną kobietę;
- przeprowadzili 11 interwencji domowych związanych z przemocą domową, po których wdrożono procedurę "Niebieskiej Karty".

4. Rynek alkoholowy w mieście

Lączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych	55 punktów z czego: - limit punktów sprzedaży do spożycia poza miejscem sprzedaży - 30 - limit punktów sprzedaży do spożycia w miejscu sprzedaży - 25
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na dzień 31.12.2015r.	28 punktów z czego: - do spożycia poza miejscem sprzedaży - 24

	- do spożycia w miejscu sprzedaży	- 4
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 18% alkoholu	21 punktów z czego : - do spożycia poza miejscem sprzedaży	- 19 - do spożycia w miejscu sprzedaży
Łączna liczba wydanych w 2014 zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych	72 punkty z czego: - do spożycia poza miejscem sprzedaży	- 64 - do spożycia poza miejscem sprzedaży

Łączna wysokość środków finansowych uzyskanych przez gminę z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2014 roku wyniosła 138 595,31 zł i w całości została wykorzystana na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

5. Podmioty działające na rzecz rozwiązywania problemów społecznych:

5.1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Jana III Sobieskiego 125

Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, umożliwia osobom i rodzinom przezwyciężyć trudne sytuacje życiowe, których nie są oni w stanie pokonać.

Celem pracy ośrodka jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych jednostki i rodziny oraz umożliwienie jej bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2014 udzielił pomocy 231 rodzinom, w których zamieszkiwały 332 osoby. W 2013 roku pomocą objętych było 252 rodzin, w których zamieszkiwały 433 osoby.

Z pomocy materialnej w postaci stypendium szkolnego o charakterze socjalnym, w roku szkolnym 2013/2014 skorzystało 65 uczniów. W roku szkolnym 2014/2015 świadczenia wypłacono 54 uczniom.

Głównym powodem udzielania pomocy było ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opieki wychowawczej i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Ośrodek Pomocy Społecznej jest realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi poza działaniami całorocznymi opracowano programy profilaktyczne dla dzieci w szkołach podstawowych, gimnazjum i liceum ogólnokształcącym, zorganizowano spektakle i koncerty profilaktyczne, zajęcia sportowo-rekreacyjne, ferie zimowe, wakacje i ferie zimowe w mieście, zajęcia pozalekcyjne, rozgrywki piłki nożnej, wycieczki, spotkania przedświąteczne dla rodzin z problemem alkoholowym.

W ramach Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzone są zajęcia pozalekcyjne dla dzieci z rodzin, w których występują problemy uzależnień oraz problemy wychowawcze.

5.2 Placówki oświatowe

- Przedszkole im. Przyjaciół Bajek ul. Jana III Sobieskiego 249;
- Szkoła Podstawowa nr 1 – ul. Jana III Sobieskiego 29;
- Szkoła Podstawowa nr 3 – ul. Licealna 1;

- Gimnazjum – ul. Jana III Sobieskiego 211b;
- Zespół Szkół – ul. Żrałków 1.

Placówki oświatowe działające na terenie gminy Wojkowice są jednostkami publicznymi, których organem prowadzącym jest gmina, z wyjątkiem Zespołu Szkół, który prowadzony jest przez powiat.

Placówki oświatowe działają w oparciu o ustawę o systemie oświaty. Zapewniają możliwość bezpłatnej nauki wszystkim uczniom zgodnie z ich indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami. Organizują bezpłatne zajęcia pozalekcyjne. Sprawują opiekę nad uczniami oraz współdziałają z rodzicami. Realizują optymalne warunki rozwoju ucznia z zachowaniem zasad bezpieczeństwa oraz promocji i ochrony zdrowia.

Na terenie placówek oświatowych, dla których organizatorem jest gmina, prowadzone są zajęcia pozalekcyjne w postaci: kół zainteresowań, warsztatów językowych, gimnastyki korekcyjnej, zajęć rekreacyjno – ruchowych, zajęć sportowych, taneczno - wokalnych i teatralnych.

We wszystkich placówkach oświatowych prowadzone są programy profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom oraz agresji.

5.2.1. Programy profilaktyczne związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom oraz agresji prowadzone w roku szkolnym 2014/2015 oraz ilość uczniów biorących w nich udział

1) Przedszkole im. „Przyjaciół Bajek”

W przedszkolu realizowane są programy profilaktyczne, ale ze względu na wiek wychowanków ukierunkowane są na bezpieczeństwo.

Dzieci spotykały się z pracownikami różnych służb, uczyły się praktycznych działań w sytuacjach zagrożenia.

Zorganizowane zostały pogadanki o bezpieczeństwie, spotkania z policjantem, strażakiem i lekarzem stomatologiem. W ramach programu dzieci poznały pojęcie poczucia własnej wartości, ograniczyły zachowania agresywne, poznały poczucie odpowiedzialności za swoje zdrowie i kolegów.

Propagowano zdrowy styl życia. Cały rok szkolny organizowana była akcja dzień owocowy (warzywny) propagująca zdrowe odżywianie.

Dzieci uczestniczyły w zajęciach z ratownikiem medycznym w zakresie udzielania pierwszej pomocy (zajęcia z fantomem, nauka telefonicznych numerów ratunkowych).

2) Szkoła Podstawowa Nr 1

- Program Profilaktyki Palenia Tytoniu - "Nie pał przy mnie, proszę" – (kl. III) udział 37 uczniów;
- Program "Znajdź właściwe rozwiązanie" – (kl. VI) udział 29 uczniów;
- Program "Sieciaki" (kl. I – III) udział 115 uczniów.

3) Szkoła Podstawowa Nr 3

- Ogólnopolska Kampania Profilaktyczna "Zachowaj Trzeźwy Umysł" – (wszystkie klasy - 196 uczniów);
- Program Profilaktyki Palenia Tytoniu - "Nie pał przy mnie proszę" - (kl. IV-VI) udział 82 uczniów;
- Szkodliwość dopalaczy – (kl. IV-V) udział 82 uczniów;
- Program profilaktyczno- wychowawczy "Uczymy się odmawiać" (kl. I-III) udział 116 uczniów;
- "Nie bądź obojętny" oraz "Mówię kulturalnie"- (wszystkie klasy - 196 uczniów);
- Tydzień zdrowia – (wszystkie klasy 196 uczniów);
- "Szkoła bez przemocy" - (wszystkie klasy 196 uczniów).

- Ponadto w Szkole Podstawowej Nr 3 realizowano następujące warsztaty i zajęcia profilaktyczne:
- Cyberprzemoc - "Zaplątani w sieci" - (zajęcia warsztatowe dla uczniów kl. IV- VI, rodziców i nauczycieli) udział 82 uczniów, 160 rodziców i 16 nauczycieli;
- "Agresja i przemoc" (zajęcia warsztatowe z udziałem policji dla uczniów kl. IV-VI) udział 82 uczniów;

Zajęcia profilaktyczne prowadzone przez pedagoga:

- Jaka jest nasza klasa, jak radzić sobie z negatywnymi emocjami - (kl. V) udział 27 uczniów;
- Gry i zabawy ruchowe - rozładowujące negatywne emocje - (klasa I a, b, c) udział 63 uczniów;
- Prawa Dziecka – (kl. VI) udział 26 uczniów;
- Stop cyberprzemocy i przemocy – (kl. V-VI) udział 53 uczniów;
- Narkotykom stop - (kl. V- VI) udział 53 uczniów;
- Zajęcia integracyjne (kl. I a, b, c) udział 63 uczniów;
- Vademecum Ucznia - zasady właściwego zachowania – (zajęcia z uczniami Samorządu Uczniowskiego) udział 24 uczniów.

4) Gimnazjum

- Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny Gimnazjum w Wojkowicach;
- Rządowy program wychowania w szkołach i placówkach "Bezpieczna i Przyjazna Szkoła";
- Ogólnopolska Kampania Profilaktyczna "Zachowaj Trzeźwy Umysł";
- Ogólnopolska Kampania Profilaktyczna "Przemoc Boli";
- Ogólnopolska Kampania promująca wartości rodzinne "Postaw na Rodzinę - Poznajmy się lepiej!";
- Program profilaktyki palenia papierosów wśród młodzieży "Znajdź właściwe rozwiązanie".

W programach brało udział łącznie 171 uczniów.

Integralną częścią wszystkich działań profilaktyczno-wychowawczych była "Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem". Najważniejsze priorytety zawarte w Szkolnym Programie Profilaktyczno – Wychowawczym to: bezpieczeństwo w szkole, wzmocnienie kultury osobistej, wzmocnienie kultury słowa oraz działania szkoły na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa uczniów. Realizując zadania Programu w szkole funkcjonuje również koordynator ds. bezpieczeństwa, którego głównym zadaniem jest koordynowanie wszystkich działań związanych z bezpieczeństwem uczniów w szkole.

5.2.2. Programy profilaktyczne związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom oraz agresji planowane do realizacji w roku szkolnym 2015/2016

1) Przedszkole im. „Przyjaciół Bajek”

W przedszkolu kontynuowane są działania profilaktyczne dot. bezpieczeństwa, zdrowego trybu życia itp. realizowane w roku szkolnym 2014/2015.

2) Szkoła Podstawowa Nr 1

- "Nie pal przy mnie, proszę" – (kl. I - III) udział 77 uczniów;
- "Znajdź właściwe rozwiązanie" – (kl. IV - VI) udział 81 uczniów;
- "Zachowaj Trzeźwy Umysł" (kl. I – VI) udział 192 uczniów;
- "Sieciaki" (kl. I – III) udział 111 uczniów.

2) Szkoła Podstawowa Nr 3

- "Zachowaj Trzeźwy Umysł" - (wszystkie klasy) udział 224 uczniów;
- "Postaw na Rodzinę" - (wszystkie klasy) udział 224 uczniów;
- "Szkodliwe substancje psychoaktywne" - (kl. IV - VI) udział 86 uczniów;
- spotkania z policjantami o tematyce odpowiedzialności nieletnich , dopalaczy (kl. IV – VI) udział 86 uczniów.

3) Gimnazjum

- Szkolny Program Wychowawczy i Program Szkolnej Profilaktyki;
- Ogólnopolski Program Profilaktyki Palenia Tytoniu "Znajdź właściwe rozwiązanie";
- Ogólnopolska Kampania Profilaktyczna "Przemoc boli";
- Ogólnopolska Kampania Profilaktyczna "Zachowaj Trzeźwy Umysł";
- Program wychowawczy "Akademia Dobrych Manier".

W programach będzie brało udział 165 uczniów.

Ponadto w gimnazjum będzie realizowanych szereg działań o charakterze profilaktyczno-wychowawczym m.in. teatr profilaktyczny, sztuki wystawiane przez uczniów, organizacja "Dnia Szkoły bez przemocy i używek", "Dnia wagarowicza", itp.

Przeprowadzana jest również ankieta diagnozująca poziom bezpieczeństwa uczniów "Czy czuję się bezpiecznie w swojej szkole?". Wszelkie oddziaływania są integralne z Rządowym programem "Bezpieczna i Przyjazna Szkoła". Nad realizacją programu w Gimnazjum czuwa koordynator ds. bezpieczeństwa.

5.2.3. Agresywne i ryzykowne zachowania dzieci i młodzieży; podejmowane działania zapobiegawcze

1) Szkoła Podstawowa Nr 1

Na terenie szkoły nie występują takie zachowania ryzykowne jak: palenie papierosów, picie alkoholu, zażywanie narkotyków i dopalaczy. Odnosi się natomiast do przypadków agresji słownej – wyśmiewanie, przezywanie. Sporadycznie zdarzają się przejawy agresji fizycznej. Wobec uczniów przejawiających zachowania agresywne stosuje się kolejne środki zaradcze m.in. rozmowę dyscyplinującą z pedagogiem, naganę wychowawcy lub dyrektora szkoły. Jeśli nie przynoszą one efektu szkoła sięga po pomoc innych służb, tj. Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Sądu Rodzinnego. W sytuacji, gdy problem siłowego rozwiązywania konfliktów dotyczy określonej klasy, zostaje ona objęta wzmożoną opieką pedagoga szkolnego, który współdziałając z wychowawcą podejmuje działania mające ponownie zintegrować klasę, również przy pomocy specjalistów spoza szkoły.

2) Szkoła Podstawowa Nr 3

Na terenie szkoły występują sporadyczne konflikty pomiędzy uczniami, są one na bieżąco rozwiązywane przez wychowawców i pedagoga szkolnego, a w razie potrzeby również dyrektora szkoły. W szkole opracowano "Strategię działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem". Opracowano procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych. W sporadycznych sytuacjach konfliktu, czy agresywnego zachowania uczniów działania podejmowane są zgodnie z ww. Strategią.

3) Gimnazjum

Celem oddziaływań profilaktyczno – wychowawczych w szkole jest eliminowanie wśród uczniów niepożądanych zachowań, promowanie uniwersalnych wartości oraz przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom takim jak: przemoc, agresja i uzależnienia.

Na terenie Gimnazjum odnotowywane są przede wszystkim przypadki agresji słownej – wulgaryzmy, wyzwiska oraz arogancja w stosunku do rówieśników i osób dorosłych. Przeprowadzane są rozmowy dyscyplinujące, indywidualne z uczniami, pogadanki grupowe, zajęcia wychowawcze w klasach oraz ćwiczenia radzenia sobie z negatywnymi emocjami. Cyklicznie organizowane są spotkania dla rodziców oraz zajęcia dla wszystkich uczniów z funkcjonariuszami Wydziału ds. Przestępczości Nietletnich Komendy Powiatowej Policji w Będzinie.

5.3. Punkt konsultacyjny dla młodzieży dotkniętej przemocą

Ideą Punktu konsultacyjnego jest informowanie, edukowanie i wspieranie. Konsultacje udzielane w Punkcie przeznaczone są dla młodych ludzi, którzy borykają się z problemem przemocy. Mogą z niej korzystać osoby przeżywające problemy osobiste, rodzinne i emocjonalne, osoby, które są sprawcami przemocy oraz same ofiary przemocy. Pomoc odbywa się na zasadach konsultacji, o zakresie której decyduje osoba potrzebująca pomocy.

Zadania Punktu Konsultacyjnego:

- poradnictwo ogólne;
- udzielanie pomocy psychologicznej;
- poradnictwo prawne;
- działalność profilaktyczna.

5.4. Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin

Punkt powstał z myślą o osobach, które mają problem z własnym uzależnieniem oraz dla członków rodzin osób uzależnionych. Celem pracy Punktu jest:

- dostarczanie informacji o możliwościach podjęcia profesjonalnej terapii;
- motywowanie i kierowanie na leczenie odwykowe;
- udzielanie wsparcia i pomocy psychologicznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej i ich rodzinom;
- propagowanie zdrowego trybu życia.

5.5. Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wojkowicach

Świadczy usługi medyczne mieszkańcom gminy jak również mieszkańcom ościennych miast, osobom przyjezdnym z całego kraju oraz cudzoziemcom na zasadach określonych w przepisach szczególnych. Celem działania zakładu jest:

- udzielanie świadczeń zdrowotnych;
- prowadzenie profilaktyki zdrowotnej;
- promocja zdrowia;
- opieka zdrowotna w ramach medycyny szkolnej.

5.6. Miejski Klub Sportowy "Górnik Wojkowice"

Działa w mieście od 1925 roku. Celem działalności klubu jest zgromadzenie wokół siebie młodych ludzi, którzy są zainteresowani sportem i chcą wolny czas spędzać pod kierunkiem doświadczonych trenerów. Przy klubie sportowym oprócz piłkarskiej drużyny seniorów prowadzone są zajęcia w różnych grupach wiekowych.

Klub jest organizatorem imprez sportowych krzewiących zdrowy tryb życia.

5.7. Akademia Piłki Nożnej

Stowarzyszenie powstało w 2013r. i zrzesza w swoich szeregach ponad 80 dzieci w wieku szkolnym. Ideą stowarzyszenia jest:

- kształcenie sportowe dzieci i młodzieży;
- inicjowanie, organizacja oraz prowadzenie zajęć i imprez sportowych dla dzieci i młodzieży;
- współpraca ze szkołami i innymi placówkami oświatowo-wychowawczymi w celu promowania aktywności fizycznej;
- współpraca z klubami sportowymi i innymi organizacjami pozarządowymi;
- organizowanie i współorganizowanie imprez sportowych oraz innych wydarzeń promujących zdrowy styl życia, sprzyjających włączeniu społecznemu poprzez sport.

5.8. Urząd Miasta

W ramach ograniczania dostępności alkoholu, ściśle przestrzega zasad usytuowania i liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy.

Współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

W 2014r. zostało przeprowadzone badanie dostępności sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim, w którym wzięły udział wszystkie placówki handlowe. Badanie odbywało się poprzez zastosowanie metody tajemniczego klienta. Spośród badanych, w przypadku 30% punktów sprzedaży, odmówiono sprzedaży alkoholu. Przedsiębiorcy ci otrzymali certyfikaty Rzetelnego Sprzedawcy. Pozostali zostali przeszkoleni w zakresie konsekwencji wynikających ze sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim.

5.9. Placówka wsparcia dziennego "Tlen – Wojkowice"

Placówka jest jednostką organizacyjną gminy, a jej zadaniem jest wspieranie rodziny w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W pracy z dzieckiem współpracuje z rodzicami/opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Uczestnictwo dzieci w zajęciach jest nieodpłatne i dobrowolne chyba, że dziecko zostanie skierowane do placówki przez sąd.

Do zadań w tym zakresie należą w szczególności:

- podejmowanie działań wspierających wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży wzmacniających rolę i funkcje rodziny jako podstawowej komórki społecznej;
- tworzenie atmosfery życzliwości i przyjaźni;
- integracja dzieci i młodzieży;
- prowadzenie programów profilaktyki uzależnień polegających na organizowaniu codziennych pozytywnych doświadczeń, gromadzenie nowych doświadczeń, likwidowanie wpływu doświadczeń urazowych na psychiczne i społeczne funkcjonowanie młodego człowieka oraz zapobieganie popadnięcia w uzależnienie od substancji psychoaktywnych;
- kształtowanie postaw sprzyjających podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z zażywaniem środków odurzających;
- profilaktyka zachowań agresywnych – przeciwdziałanie agresywnym formom zachowań w kontaktach rówieśniczych i wobec dorosłych, uczenie radzenia sobie w trudnych sytuacjach bez uciekania się do przemocy i agresji, prowadzenie treningu umiejętności współżycia w grupie;
- wyrównywanie różnic edukacyjnych wychowanków, poprzez prowadzenie zajęć edukacyjno – wyrównawczych i ogólnorozwojowych;

- łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie poprzez stymulowanie rozwoju poznawczego, społecznego i emocjonalnego wychowanków;
- stwarzanie okazji do prezentowania własnych uzdolnień i umiejętności.

III. Zadania i ich realizacja

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania te będą obejmować:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i dotkniętych narkomanią oraz ich rodzin poprzez:

- prowadzenie Punktu Konsultacyjnego do spraw profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii dla osób zagrożonych uzależnieniami, uzależnionych i ich rodzin;
- prowadzenie rozmów z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin w celu nakłonienia ich do podjęcia leczenia odwykowego;
- kierowanie na terapię osób uzależnionych i współuzależnionych;
- podawanie do publicznej wiadomości wykazu placówek zajmujących się leczeniem i profilaktyką;
- współpraca z ośrodkami wzajemnej pomocy dla osób uzależnionych - poradnia odwykowa, policja, służba zdrowia, ośrodek pomocy społecznej, grupy wsparcia AA, ośrodki leczenia narkomanii;
- kierowanie do sądu wniosków o przymusowe leczenie w stosunku do osób, które odmówiły dobrowolnego leczenia bądź je przerwały;
- finansowanie warsztatów terapeutycznych dla grup z obszaru podwyższonego ryzyka;
- Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie.

2. Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy i zachowań destrukcyjnych w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych i zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci, które uczestniczą w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych poprzez:

- a) prowadzenie placówki wsparcia dziennego „Tlen – Wojkowice”;
- b) powierzenie realizacji zadania zorganizowania wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży funkcjonujących w rodzinach dotkniętych problemem uzależnienia i przemocy – wypoczynek w miejscu zamieszkania;
- c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej z zakresu uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz innych środków odurzających, w szczególności dla dzieci i młodzieży:
 - udział gminy w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”;
 - udział w kampaniach dotyczących przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy;
 - udział gminy w ogólnopolskich kampaniach skierowanych przeciwko stosowaniu dopalaczy i innych substancji odurzających;
 - publikacja informacji na temat uzależnień i związanych z nim konsekwencji w lokalnej gazecie;
 - kampanie medialne z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii skierowane do mieszkańców miasta;
 - udział dzieci i młodzieży z terenu miasta w imprezach promujących zdrowy tryb życia, wolny od alkoholu i narkotyków (festyny rodzinne, spektakle profilaktyczne, warsztaty tematyczne);

- prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomanii dla dzieci i młodzieży;
- współfinansowanie działalności placówki wsparcia dziennego "Tlen - Wojkowice", (zakup wyposażenia, drobne remonty, zakup paczek świątecznych);
- finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień dla pedagogów, wychowawców świetlic, nauczycieli, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, funkcjonariuszy Policji, członków Zespołu Interdyscyplinarnego;
- współfinansowanie organizacji imprez propagujących zdrowy styl życia organizowanych na terenie miasta;
- zakup programów profilaktycznych do placówek oświatowych działających na terenie gminy Wojkowice;
- prenumerata czasopism związanych z profilaktyką alkoholową, narkotykową oraz przemocą;
- zakup nowości wydawniczych z zakresu profilaktyki uzależnień;
- finansowanie działalności Klubu AA działającego przy Miejskim Ośrodku Kultury w Wojkowicach;
- szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych.

3. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy lub problem narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- działania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zmierzające do zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego osób z problemem uzależnienia;
- finansowanie Punktu Konsultacyjnego dla młodzieży dotkniętej przemocą;
- doskonalenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z uwzględnieniem procedury "Niebieskiej Karty";
- podjęcie wspólnych działań służb i instytucji stosujących procedury "Niebieskiej Karty" - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komendę Powiatową Policji, Sądu, Zespołu Interdyscyplinarnego;
- funkcjonowanie przy Ośrodku Zdrowia Punktu Konsultacyjnego do spraw Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz problemów Narkomanii jako miejsca pierwszego kontaktu mającego na celu informowanie o uzależnieniu i możliwościach leczenia osób uzależnionych i członków ich rodzin, oraz zmotywowanie osoby uzależnionej do podjęcia terapii;
- pomoc psychologiczna dla dzieci z rodzin z problemem uzależnienia gdzie dochodzi do przemocy domowej;
- udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej, prawnej i socjalnej;
- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy;
- funkcjonowanie Koła AA;
- warsztaty terapeutyczne dla dzieci i młodzieży z rodzin, gdzie występuje problem alkoholowy;
- prowadzenie w placówkach oświatowych terapii dla dzieci doświadczających przemocy w rodzinie;
- praca psychologa na rzecz dzieci i młodzieży zagrożonych problemem uzależnienia;
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- ścisła współpraca z Punktem Konsultacyjnym Ośrodka Wsparcia Dziecka i Rodziny.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii poprzez:

- współpracę samorządu lokalnego z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w realizacji Programu;
- dofinansowanie realizacji programów edukacyjnych i profilaktycznych dla uczniów i rodziców,
- współpracę z Policją w zakresie organizowania akcji profilaktycznych skierowanych do młodzieży i dorosłych mieszkańców miasta na tematy skutków używania narkotyków,
- organizowanie szkoleń różnych grup zawodowych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii;
- upowszechnianie informacji na temat placówek, instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin.

5. Udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego poprzez:

- zapewnienie profesjonalnego wsparcia osobom uzależnionym oraz ich rodzinom z wykorzystaniem kontraktu socjalnego;
- prowadzenie pracy socjalnej na rzecz rozwiązywania problemu uzależnienia,
- wsparcie adaptacji społecznej osób, które utrzymują abstynencję.

6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego poprzez:

- kontrola przestrzegania zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych zlokalizowanych na terenie gminy,
- kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych, prawidłowego oznakowania i informowania o szkodliwości napojów alkoholowych, a także sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim,
- w przypadku naruszenia przepisów prawa występowanie gminy przed sądem jako oskarżyciel publiczny.

IV. Cele programu

Zawarte w programie działania mają na celu ograniczenie rozmiaru szkód spowodowanych nadużywaniem alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych. Z jednej strony są to działania profilaktyczne, których głównym celem jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów, z drugiej działania na rzecz rozwiązywania i zmniejszania rozmiarów aktualnie istniejących problemów. Poprzez realizację zamierzonych działań zostaną osiągnięte następujące cele:

1. Poprzez upowszechnianie wiedzy na temat uzależnień - zmniejszenie ilości osób sięgających po alkohol, narkotyki i inne substancje odurzające.
2. W wyniku działalności informacyjnej i edukacyjnej skierowanej do dzieci i młodzieży - zapobieganie wczesnej inicjacji alkoholowej i narkotykowej.

3. Zmotywowanie osób uzależnionych do podejmowania leczenia odwykowego spowoduje zmniejszenie ich degradacji psychofizycznej oraz złagodzi dolegliwości i rozkład życia rodzinnego.
4. Organizacja szkoleń dla sprzedawców - egzekwowanie zakazu zakupu alkoholu przez osoby nieletnie i nietrzeźwe oraz konsumpcji alkoholu w miejscach niedozwolonych, a także w celu uświadomienia ich ważnej roli w zmniejszaniu strat społeczności lokalnej spowodowanych nadużywaniem napojów alkoholowych.
5. Udział w ogólnopolskich kampaniach pozwoli na zapoznanie się z problemami innych gmin i wspólne wypracowanie metod oddziaływania na środowiska wysokiego ryzyka.
6. Finansowanie placówki wsparcia dziennego pozwoli na propagowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie, promocję postaw abstynencki wśród dzieci i młodzieży, zwłaszcza gimnazjum i szkół średnich, propagowanie powściągliwości i samoograniczenia konsumpcji alkoholu, uświadomienie konsekwencji i szkód związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków i innych środków odurzających oraz wsparcie rodziny w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.
7. Udział pedagogów, nauczycieli i wychowawców placówki wsparcia dziennego w szkoleniach z zakresu uzależnień i przeciwdziałania przemocy pozwoli na pogłębienie już posiadanej wiedzy, wymianę doświadczeń, przeniesienie na własny grunt dobrych wzorców i sprawdzonych metod oddziaływania.

V. Oczekiwane rezultaty wdrożenia programu

1. Zwiększenie świadomości wśród społeczności lokalnej na temat skutków uzależnień.
2. Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży z grup tzw. "wysokiego ryzyka".
3. Odciągnięcie młodych ludzi od grup nieformalnych.
4. Wskazanie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
5. Umiejętność rozwiązywania sytuacji trudnych.
6. Umiejętność radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
7. Współtworzenie środowiska lokalnego o "zdrowym" charakterze.

VI. Ewaluacja programu

Po wdrożeniu programu wskazane jest przeprowadzenie ewaluacji w celu uzyskania informacji zwrotnej o tym w jakim stopniu zaproponowane treści umożliwią realizację zadań zawartych w programie.

Przedmiotem ewaluacji będzie:

- osiągnięcie celów programu;
- skuteczność metod i form aktywności;
- przyrost wiedzy na temat uzależnień i ich skutków zdrowotnych i społecznych;
- kształtowanie umiejętności i postaw odbiorców programu.

Realizacja programu będzie oceniana na podstawie:

- ilości osób uczestniczących w programach profilaktycznych;
- ankiet dotyczących wiedzy na temat uzależnień i ich skutków;
- przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- ilości publikacji w prasie lokalnej na temat uzależnień i prowadzonej profilaktyki w tym zakresie;
- ilości sprzedawców biorących udział w szkoleniach;

- ilości nauczycieli, pedagogów i innych osób, które wzięły udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień.

Podstawę ewaluacji stanowią:

- wypowiedzi ustne uczestników;
- wywiad grupowy z uczestnikami (kwestionariusz wywiadu grupowego);
- prace praktyczne uczestników – jako efekt procesu tworzenia;
- prace pisemne uczestników programu;
- prowadzone dzienniki zajęć w świetlicach;
- sprawozdania z realizacji programu;
- artykuły prasowe i zdjęcia.

VII. Realizatorzy programu

Realizatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojkowicach.

VIII. Kontrola realizacji programu

1. Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej składa na ręce Burmistrza Miasta sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Wojkowice na rok 2016” w terminie rocznym.
2. Burmistrz Miasta składa Radzie Miasta roczne sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu.

IX. Zasady finansowania programu

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wojkowice na rok 2016 są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Dokumentem prawnym tworzącym podstawy do prowadzenia i finansowania działań związanych z profilaktyką alkoholową i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z uwagi na trudne do dokładnego określenia wysokości wpływów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wydatki na działania programu zostały zawarte w Budżecie Miasta i oparte są o szacunkową kwotę wpływów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do Budżetu Miasta na rok 2016.

Organizacje Pozarządowe, Stowarzyszenia i Związki Wyznaniowe ubiegają się o środki finansowe za pośrednictwem otwartych konkursów organizowanych przez Burmistrza Miasta Wojkowice, bądź przedstawianych ofert na realizację zadań zgodnych z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

X. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wojkowicach za czynności wykonywane w danym miesiącu, tj. za posiedzenia i inne działania Komisji, bez względu na ilość posiedzeń, otrzymują zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11.09.2015r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2016r. (Dz. U. z 2015r. poz. 1385).

2. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności członka Komisji na jej posiedzeniu, jego wynagrodzenie - za miesiąc, w którym odbyło się posiedzenie, na którym był nieobecny, zostaje pomniejszone o 50% bez względu na ilość nieobecności i ilość posiedzeń odbytych w danym miesiącu.
3. W przypadku usprawiedliwionej nieobecności (przedłożenie Przewodniczącemu Komisji druku ZUZ ZLA) członek Komisji otrzyma pełne przysługujące mu wynagrodzenie za dany miesiąc.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miasta

Mateusz Mania